

Radiotherapie bij borstkanker

Veelgestelde vragen en bijwerkingen

Radiotherapie is een van de behandelmethodes om tumoren in de borst of de lymfeklieren te behandelen en soms symptomen en klachten te bestrijden. Radiotherapie voor borstkanker wordt vaak gegeven na een operatie. Letterlijk betekent radiotherapie: behandeling met behulp van straling. De bijwerkingen en de meest gestelde vragen over radiotherapie als behandelmethode van de borst hebben we voor u op een rij gezet zodat u weet waar u aan toe bent en u zich goed kunt voorbereiden. Al uw andere vragen stelt u tijdens de behandeling aan de laborant of tijdens een van uw vaste afspraken aan de radiotherapeut.

Algemene informatie

Meer algemene informatie over behandelingen met radiotherapie vindt u bij [Radiotherapie](#) [Veelgestelde vragen en bijwerkingen. Algemeen.](#)

Bijwerkingen bij bestraling van de borst en/of borstwand

Vermoeidheid is een bijwerking die regelmatig voorkomt. We raden u aan om zolang dat mogelijk is uw normale dagritme aan te houden en uw conditie op peil te houden. Het ontstaan van andere bijwerkingen hangt af van de plaats van het bestralingsgebied. Bijwerkingen vinden meestal plaats op de plekken waar u wordt bestraald. Deze bijwerkingen ontstaan in de loop van de bestralingsperiode of vlak daarna en verdwijnen meestal geleidelijk na 2 tot 5 weken. De radiotherapeut bespreekt met u hoe u het best kunt omgaan met de bijwerkingen en schrijft soms medicijnen voor om de klachten te verminderen.

Acute bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen tijdens de bestralingsperiode

Deze bijwerkingen kunnen in de loop van de bestralingsperiode ontstaan. Een aantal weken na de laatste bestraling verdwijnen deze bijwerkingen meestal geleidelijk.

Huidreacties

- Rode, branderige huid die soms aan het eind van de bestraling in de huidplooien kapot gaat.
- Jeuk.

Stuwings van de borst

- Kortdurende, pijnlijke steken in de borst.
- Veranderingen in de structuur van de borst.
- Toename van de borstomvang met warmte en roodheid.

Geïrriteerde slokdarm

- Slikklachten.

Geïrriteerde luchtpijp

- Kriebelhoest.

Late bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen vanaf enkele weken tot maanden na de bestralingsperiode

De radiotherapeut bespreekt met u hoe u het best kunt omgaan met de bijwerkingen en schrijft soms medicijnen voor om de klachten te verminderen.

Huidreactie

- Kleurverandering van de bestraalde huid.
- Ontstaan van onschuldige nieuwe oppervlakkige bloedvaatjes, met name bij de borstwand.
- Haarverlies/minder zweetproductie in de bestraalde oksel.

Ontstaan van littekenweefsel

- Steviger aanvoelende borst of huid bij de borstwand.
- Stugger worden van de borstspier.
- Soms een gevoelige borst/borstwand of gevoelige ribben in het gebied.
- Bij patiënten die op de kliergebieden zijn bestraald: lymfoedeem van de arm aan de bestraalde kant.

Chronische stuwung van de borst

- Rode, warm aanvoelende pijnlijke borst. We raden een lymfedrainage of oedeemtherapie bij de fysiotherapeut aan.
- Veranderingen in de structuur van de borst.

Zeldzame lange termijns bijwerkingen

- Bij patiënten die op de kliergebieden zijn bestraald, is er een kleine kans op een longontsteking door bestraling. Hierbij kunnen klachten ontstaan van kortademigheid, droge hoest en soms koorts.
- Pijn in de ribben of soms een breuk in de rib.

Veelgestelde vragen

Waarom krijg ik een ademhalingsinstructie?

Bij de behandeling van de linker borst/borstwand, is een speciale ademhalingstechniek ontwikkeld om schade aan het gezonde weefsel zoveel mogelijk te voorkomen. Met name aan het hart.

Ik mag in mijn arm zonder okselklieren niet geprikt worden, hoe zit dat met de tatoeagepuntjes?

Het aanbrengen van de tatoeagepuntjes geeft geen verhoogd risico op lymfoedeem. De tatoeagepuntjes zijn heel oppervlakkig waardoor er geen gevaar is voor infecties. Bij het aanbrengen van de puntjes gebruiken we ook geen stuwband.

Hoe groot is de kans op lymfoedeem na bestraling van mijn lymfeklieren in de oksel?

Door bestraling van de lymfeklieren in de oksel is de kans op het ontstaan van lymfoedeem ongeveer 6 tot 15 %. Het is moeilijk om precies aan te geven hoe groot die kans is. Dit wordt namelijk ook bepaald door het type operatie van de okselklieren en door eventuele ontstekingen aan de hand of oksel na de operatie.

Hoe voorkom ik lymfoedeem aan mijn arm?

Na een schildwachtprocedure of okselkliertoilet, maar ook na bestraling van de oksel, is er altijd een verhoogde kans op het ontstaan van een dikke arm door lymfoedeem. Om de kans hierop zo klein mogelijk te houden, is het belangrijk om overbelasting van de behandelde arm te voorkomen. Probeer ook wondjes aan die arm te voorkomen (vanwege infectiegevaar) en wees voorzichtig met warmte (zoals sauna en zonnebaden).

Mijn borst is afgezet. Waarom krijg ik tijdens de bestraling een flap op mijn huid?

Het is belangrijk dat het gebied direct onder de huid een goede hoeveelheid straling krijgt. Als er geen borst meer aanwezig is, is de huid erg dun. Straling begint pas te werken als het iets raakt. Doordat de straling eerst de flap raakt, is de hoeveelheid straling onder de huid precies genoeg.

Is het normaal dat ik na de bestraling nog steeds last heb van een rode, iets opgezette en pijnlijke borst?

Dit is een bestralingsreactie die na het einde van de bestraling wat langer kan voortduren. Dit kan tot enkele maanden duren. De klachten nemen soms toe door een chemotherapiebehandeling. De fysiotherapeut kan dan door middel van lymfedrainage helpen om de klachten te verminderen.

Ik ben al lang geleden bestraald, maar ik blijf pijn houden in mijn borsten, is dat normaal?

Het is normaal dat u een gevoelige borst overhoudt aan de operatie en de bestraling. Meestal komt dat door het littekenweefsel en mogelijk door een lichte irritatie van het botvlies van de ribben. Uw borstspieren kunnen ook wat stijver aanvoelen. Het is beter dat u regelmatig beweegt, dan dat u beweging vermijdt. In de loop van de tijd worden deze klachten steeds minder.

Hoe verzorg ik mijn huid tijdens de bestralingsperiode?

Als de huid intact is, mag u het dun insmeren met een crème die u al gebruikt. Tenzij de radiotherapeut anders adviseert. Door de huid in te smeren kunt u een bestralingsreactie van de huid niet voorkomen, maar het kan wel prettig aanvoelen. Als de huid erg geïrriteerd is, of kapot gaat, schrijft de radiotherapeut een zalf voor. Let op: Smeer vanaf een uur voor de bestraling geen crème of zalf.

Moet ik stoppen met roken?

Roken kan de effectiviteit van de bestralingsbehandeling nadelig beïnvloeden en bovendien meer bijwerkingen veroorzaken. Stoppen met roken is dan ook een zeer dringend advies. Vraag uw huisarts om hulp en kijk op de websites [SineFuma](#) en op [rokeninfo.nl](#) van het Trimbos-instituut. Hier kunt ook een folder [downloaden](#) over stoppen met roken.

Mag ik alcohol drinken?

Als u niet meer dan 2 glazen alcohol per dag drinkt, zal dit het effect van de bestralingsbehandeling niet nadelig beïnvloeden. Omdat helemaal geen alcohol drinken beter is, adviseren wij u niet te drinken.

Heeft u nog vragen?

Bent u bij ons onder behandeling en heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen over bijwerkingen of over de bestralingsbehandeling? Stuur ons dan een e-mail (zie [Contact](#)). Met medische vragen neemt u in de eerste plaats contact op met het secretariaat van uw behandelende radiotherapeut.

Als patiënt kunt u ook bij een van onze voorlichters terecht voor een persoonlijk gesprek. Bij de receptie radiotherapie kunt u een afspraak maken die eventueel gecombineerd is met de bestralingsafspraken.

Contact

De contactgegevens van het secretariaat van uw behandelende radiotherapeut staat op uw afsprakenlijst van radiotherapie.

Met dringende vragen buiten kantoortijden neemt u contact op met het Erasmus MC via het algemene telefoonnummer en vraagt u naar de dienstdoende radiotherapeut.
(010) 704 0 704.

